

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Kantonalna uprava za inspekcijske
poslove

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Кантонална управа за инспекцијске
послове

430

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Cantonal Administration for Inspection Issues

Broj: 14-02-05-00474/19
Sarajevo, Februar 04. 2019. godine

11-02-2019
01 05 666-36

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
SARAJEVO
(na pažnju, predsjedavajućeg, Elmedina Konakovića)

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje broj: 01-05-666-36/19 od 24.01.2019. godine postavljeno od strane zastupnika Elvedina Okerića - dostavlja se;

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, dana 30.01.2019. godine zaprimila je zastupničko pitanje postavljeno od strane zastupnika Elvedina Okerića na Trećoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 23.01.2019. godine u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička /zastupnička pitanja, inicijative i odgovori" a u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo koje glasi:

PITANJE:

"Uvidom u Izvještaj Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2017. godinu jasno se vidi da veterinarska inspekcija vrši pregled i nadzor nad krupnom i sitnom stokom u Kantonu Sarajevo. S obzirom da to liči na direktan sukob interesa i da bi veterinarske stanice trebale vršiti pregled, a veterinarska inspekcija nadzor. Da li je to moguće i na osnovu kojeg zakonskog propisa se provode aktivnosti?"

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)
+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)
Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890
Sarajevo, Aleja Bosne Srebrenе bb

Zatim tražim od veterinarske inspekcije da dostave izvještaje o brojnom stanju zaraznih bolesti koje se prenose na ljude i životinje (bruceloza) i koliko je oboljelo krupne i sitne stoke. "

U vezi s postavljenim pitanjem, dajemo slijedeći

ODGOVOR:

Odredbama člana 27. Zakona o veterinarstvu BiH ("Sl.glasnik BiH", broj 34/02) propisano je, između ostalog, da je "...*proizvodnja, plasiranje na tržište i trgovina proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom i otpacima* dozvoljeni su jedino u registriranim objektima, koji ispunjavaju propisane uslove i koji su pod stalnom veterinarskom kontrolom..." te da se "...*veterinarski kontrolni pregledi moraju izvršiti radi provjere zdravstvene ispravnosti sirovina*".

Članom 32. istog Zakona, propisano je "...*zdravstvena ispravnost prehrambenih proizvoda i stočne hrane utvrđuje se na osnovu veterinarsko-zdravstvenog pregleda objekata, životinja za klanje, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kao i dokumentacije i evidencija*", te "... *ako se na osnovu kontrolnih pregleda i drugih ispitivanja ustanovi da sirovine, prehrambeni proizvodi ili dr. nisu zdravstveno ispravni, rješenjem se zabranjuje dalja proizvodnja, plasiranje na tržište ili trgovina, i određuju se propisane mjere za uklanjanje uzroka neispravnosti, ili za vraćanje u prvobitno stanje sirovina, prehrambenih proizvoda ili dr. ako je to potrebno, i uništenje*".

Članom 81. ovog Zakona, propisani su stručni uslovi, odnosno da "...*inspeksijsku kontrolu može obavljati samo službeni veterinar, koji je obavio propisano jednogodišnje stručno osposobljavanje, kao i stručni ispit za inspektora*", dok su članom 86. propisana prava i dužnosti veterinarskog inspektora prilikom inspeksijske kontrole, između ostalog, "... *nadgledati i pregledati proizvode, sirovine i prehrambene proizvode i dr., u proizvodnji, skladištenju i trgovini, radi osiguravanja zdravstvene ispravnosti, ..., narediti uništenje sirovina, prehrambenih proizvoda i dr., koji nisu ispravni, ..., narediti način osposobljavanja uslovno upotrebljivih sirovina, prehrambenih proizvoda ili preradu u druge namjene, uzeti uzorke prehrambenih proizvoda i sirovina i dr., radi provjere, da li odgovaraju propisima o zdravstvenoj ispravnosti*".

Pravilnikom o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla ("Sl. glasnik BiH", broj 103/12) utvrđena su posebna pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla na koje se primjenjuje Pravilnik o higijeni hrane životinjskog porijekla ("Sl. glasnik BiH", broj 103/12, 28/14), uključujući svježe meso, te je određeno da, "...*službeni veterinar obavlja inspeksijske preglede u klaonicama, objektima za obradu divljači i rasjekavaonicama, koji stavljaju u promet svježe meso, što uključuje zahtjeve koji se odnose na podatake o prehrambenom lancu, pregled prije klanja (ante mortem), dobrobit životinja, pregled poslije klanja (post mortem), uklanjanje specifičnog rizičnog materijala i drugih životinjskih nusproizvoda, laboratorijska ispitivanja i dr*"

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

U skladu sa odredbama ovog Pravilnika, ako se radi o klaonicama, objektima za obradu divljači i rasjekavaonicama, koji stavljaju u promet svježe meso, službeni veterinar obavlja i revizije dobre higijenske prakse kao i reviziju postupaka koji se zasnivaju na sistemu analize opasnosti i upravljanja kritičnim kontrolnim tačkama (HACCP), odnosno provjerava se *"...da li subjekti u poslovanju s hranom stalno i pravilno primjenjuju postupke koji se odnose najmanje na kontrolu podataka o prehrambenom lancu, konstrukciju, uređenje i održavanje prostora i opreme, higijenu prije, tokom i poslije obavljanja poslova, ličnu higijenu osoblja, obrazovanje u području higijene i radnih postupaka, suzbijanje štetočina, kvalitet vode, kontrolu temperature, kontrolu hrane koja ulazi i napušta objekt i kontrolu prateće dokumentacije, kao i "...da li proizvodi životinjskog porijekla zadovoljavaju mikrobiološke kriterije u skladu sa važećim propisima, da su u skladu sa važećim propisima koji se odnose na rezidue, kontaminante i zabranjene supstance, da ne sadrže fizičke opasnosti, kao što su strana tijela i dr."*

Nakon obavljenih pregleda u skladu sa ovim Pravilnikom, prije otpreme iz objekta za klanja, na meso se stavlja identifikacijska, veterinarska oznaka zdravstvene ispravnosti propisanog oblika (žiga) u skladu sa Pravilnikom o obilježavanju sirovina i proizvoda životinjskog porijekla ("Sl. glasnik BiH", broj 82/09, 75/13), čije je stavljanje na pregledano meso u odgovornosti službenog veterinara, odnosno veterinarskog inspektora.

Napominjemo da je predmetni Pravilnik o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla, donesen s ciljem usklađivanja BiH legislativne sa propisima EU, Uredbom (EZ) 854/2004 o službenim kontrolama proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi.

Prema prednje navedenom, jasno je da su službene kontrole u objektima za klanje, uključujući i veterinarsko zdravstvene preglede, na području Kantona Sarajevo organizirani i provode se u skladu sa važećim propisima u oblasti veterinarstva na državnom nivou i da ih provode u skladu sa propisanim pravima, dužnostima i ovlaštenjima obavljaju veterinarski inspektori Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo.

S druge strane, u skladu sa članom 4. Zakona o veterinarstvu FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 46/00), *"...inspeksijski nadzor nad životinjama i proizvodima životinjskog porijekla, u smislu ovog zakona, **obuhvata veterinarsko - zdravstveni pregled, kontrolu i nadzor, koji se provode nad životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, objektima, opremom i sredstvima radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, veterinarske zaštite za dobrobiti životinja, odnosno radi utvrđivanja zdravstvenog stanja životinja i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla, koji mogu biti prijenosnici zaraznih bolesti ljudi i životinja, ili na drugi način mogu ugroziti njihovo zdravlje"**.*

Za obavljene veterinarsko zdravstvene preglede naplaćuje se naknada u skladu sa Pravilnikom o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu na teritoriji FBiH ("Službene novine FBiH", broj 51/11, 55/12, 5/16), gdje u članu 20. stoji da, *"...kad veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu **obavljaju nadležni kantonalni veterinarski inspektori**, naknade iz čl. 5. do 19. ovog pravilnika u iznosu od 80% su prihod budžeta kantona, a 20% prihodi Budžeta Federacije"*, dok u članu 22. istog Pravilnika stoji da, *" ... kad veterinarsko - zdravstveni pregled i kontrolu obavljaju veterinari iz veterinarskih*

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

organizacija, naknade, su prihod veterinarske organizacije koja je izvršila pregled i kontrolu i uplaćuje se na račun veterinarske organizacije".

Iz navedenog kao i iz odredbe člana 26.citiranog Pravilnika, određeno je da veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu obavljaju kantonalni veterinarski inspektori i veterinari iz veterinarskih organizacija.

Da veterinarske stanice obavljaju i veterinarsko zdravstvene preglede propisano je članom 91. stav 17. Zakona o veterinarstvu FBiH, koji, međutim i pored obaveze usklađivanja u roku od godinu dana sa državnim zakonom iz 2002.godine, do danas nikada nije usaglašen.

Napominjemo da su članom 91. ovog Zakona propisani poslovi koje obavljaju veterinarske stanice u okviru registrovane djelatnosti, te se u postupku registracije u posebnom postupku nadležnih organa mora potvrditi da veterinarska stanica ispunjava sve propisane uslove za obavljanje pojedinih poslova navedenih u istom članu, između ostalog, da posjeduje stručnost, opremu i infrastrukturu potrebnu za obavljanje dodijeljenih zadataka, ima dovoljan broj kvalificiranih i iskusnih lica i dr. S tim u vezi, veterinarske organizacije registrovane na području Kantona Sarajevu nemaju odobrenja niti ovlaštenje nadležnih organa za poslove veterinarstva za obavljanje veterinarsko-zdravstvenih pregleda.

Kako u skladu sa citiranim federalnim propisima u oblasti veterinarstva, veterinarske stanice mogu i obavljaju veterinarsko zdravstvene preglede, što je slučaj u pojedinim kantonima u Federaciji, te za preglede obračunavaju i naplaćuju naknade, koje su prihod veterinarske organizacije, dok se obračunate i naplaćene naknade od strane veterinarske inspekcije prihod budžeta kantona, tako je jasno da upravo obavljanje predmetnih poslova od strane veterinarskih stanica, prema trenutnom stanju, predstavlja i potencijalni sukob interesa cijeneći postojeći finansijski interes organizacija i lica uposlenih u istim, koji utiče ili može uticati na zakonitost, transparentnost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju predmetnih poslova.

Prema Pravilniku o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja ("Sl.glasnik BiH", broj 5/13), koji se primjenjuje zajedno sa ranije citiranim Pravilnikom o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla, propisano je da lica koja obavljaju službene kontrole, što se odnosi i na kontrolne preglede u klaonicama u cilju osiguranja ciljeva relevantnih propisa o hrani, hrani za životinje i dobrobiti, odnosno radi osiguranja zdravstvene ispravnosti i higijene hrane i dr., moraju imati pravna ovlaštenja za provođenje službene kontrole i preduzimanje propisanih mjera.

Veterinari, uposleni u veterinarskim stanicama ne ispunjavaju ovaj operativni kriterij, odnosno nemaju pravna ovlaštenja te ne mogu u okviru veterinarsko zdravstvenih pregleda poduzimati mjere zabrane, uništenja, narediti osposobljavanje sirovina i druge potrebne mjere, za razliku od veterinarskih inspektora uposlenih u Upravi za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo.

Pod određenim uslovima, u skladu sa važećim propisima BiH i EU, veterinarima iz veterinarskih stanica, mogu se dodjeliti zadaci za vršenje službenih kontrola u klaonicama, koje bi isti, u

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

svojevremeno ovlaštenih veterinarima, obavljali za i u ime države (ne za interese privatne organizacije) i za isto, imenom i prezimenom, bili plaćni za obavljanje datih zadataka po ovlaštenju.

Na kraju napominjemo da je uloga službenog veterinara, veterinarskog inspektora, posebno prepoznata u klaoničkom okruženju, s obzirom da je inspekcija mesa, prije i poslije klanja, ključna komponenta sveobuhvatnog sistema nadzora zdravlja i dobrobiti životinja. Uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo je zabrinuta činjenicom da interesi specifičnih privatnih sektora, u BiH i drugim zemljama, žele potkopati ulogu službenih veterinarima u osiguravanju higijene hrane, na štetu sigurnosti hrane, zdravlja i dobrobiti životinja, javnog zdravstva i okoliša.

Iz svega navedenog, cijenimo da veterinarski inspektori, uspolenici Uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, kao službeni veterinarima koji između ostalog obavljaju veterinarsko zdravstvene preglede u klaonicama nisu u sukobu interesa, da uspolenici imaju potrebnu stručnost, kompetentnost i iskustvo, potrebna pravna ovlaštenja za obavljanje službenih kontrola i poduzimanje mjera, čime se osigurava nepristrasnost, efikasnost i efektivnost, kvalitetno provođenje i dosljednost službenih kontrola, a uz to i racionalno korištenje finansijskih resursa.

U svrhu verifikacije sistema kontrole na području Kantona Sarajevo, dvostepenost službenih kontrola u istim registrovanim objektima za klanje i druge djelatnosti, osigurana je kroz nadzor veterinarske inspekcije u okviru Federalne uprave za inspeksijske poslove.

U vezi sa drugim dijelom pitanja, u kojem se traži izvještaj o brojnom stanju zaraznih bolesti koje se prenose na ljude i životinje (bruceloza), i koliko je oboljelo krupne i sitne stoke, napominjemo da su u Izvještaju o radu Uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo za 2017.godinu, u dijelu koji se odnosi na rad veterinarske inspekcije, dati i prikazani podaci o broju oboljelih životinja od svih registrovanih zaraznih bolesti.

U izvještajnom periodu zabilježeni su slučajevi bruceloze ovaca, goveda i pasa, ptičija gripa kod ptica, infektivna anemija kopitara kod konja, američka gnjiloča pčelinjeg legla kod pčela te salmoneloza kod brojlera.

U okviru naredenih mjera pod nadzorom veterinarske inspekcije u periodu 01.01.-31.12.2017. godine, izvršena je pored ostalih mjera za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjavanje zaraznih bolesti (biosigurnosne mjere, dodatno laboratorijsko ispitivanje i dr.) eutanazija i neškodljivo uklanjanje 37 životinja iz zaraženih posjeda (4 ovce, 3 goveda i 3 psa seropozitivna na brucelozu, 25 ptica pozitivnih na visoko patogenu influencu ptica ili ptičiju gripu te dva konja pozitivna na infektivnu anemiju kopitara), te 76 pčelinjih zajednica sa košnicama iz zaraženih pčelinjaka uzročnikom američke gnjiloče pčelinjeg legla. Oim navedenog, u izvještajnom periodu naloženo sanitarno klanje 4.000 životinja, brojlera, zbog prisustva salmonela u ispitanim uzorcima fecesa.

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine KS
2. Sekretaru Skupštine KS
3. Sekretaru Vlade KS
4. Arhiva

DIREKTOR

Fahir Halilović

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb